

Jarosław T. Czochański

Uniwersytet Gdański
Instytut Geografii
e-mail: geojc@ug.edu.pl

Asymetria informacji i jej znaczenie w gospodarowaniu przestrzenią

Zarys treści: W artykule przedstawiono, nieporuszony dotychczas w polskiej literaturze z zakresu gospodarki przestrzennej, temat asymetrii informacji – jako zjawiska mającego wpływ na prowadzenie polityki przestrzennej i decyzje lokalizacyjne. Zjawisko asymetrii informacji jest przedmiotem badań nauk ekonomicznych, znanym szczególnie w dziedzinie finansów, w której zostało już dokładnie rozpoznane i opisane (Szántó, Tóth 2012). Dotyczy ono posiadania różniących się zasobów informacji przez strony (podmioty), między którymi zachodzi określona relacja – najczęściej biznesowa. Takie relacje mogą dotyczyć także gospodarowania zasobami przestrzeni. Asymetria informacji w planowaniu przestrzennym może być specjalnie wykorzystywanym instrumentem informacji i dezinformacji, umożliwiającym realizację m.in. przedsięwzięć budzących społeczne sprzeczności. Przykłady jej stosowania dla celowego uzyskiwania efektu różnicy informacji można odnaleźć w Polsce w pracach przygotowawczych i decyzjach lokalizacyjnych odnoszących się do wielu inwestycji. Asymetria informacji wydaje się interesującym i istotnym przedmiotem badań dla gospodarki przestrzennej, którego rozpoznanie na tym polu nauki może dać ciekawe efekty naukowe i praktyczne.

Słowa kluczowe: asymetria informacji, zarządzanie przestrzenią, zarządzanie informacją, gospodarowanie zasobami przestrzeni, konflikty przestrzenne

Wstęp

Współczesne gospodarowanie zasobami przestrzeni coraz częściej pozbawione jest atrybutów rozwoju zrównoważonego, pomija aspekty i preferencje społeczne i środowiskowe, a opiera się na dążeniu do uzyskania efektów ekonomicznych (maksymalizacji zysków) przez inwestorów. Jednym z podstawowych elementów procesu decyzyjnego odnoszącego się do zarządzania przestrzenią i jej zagospodarowania są zasoby informacyjne. Ich znaczenie, obok posiadanych walorów ekonomicznych, staje się kluczowe dla uzyskania przewagi określonego podmiotu na danym obszarze. W procesach tych ujawnia się zjawisko tzw. asymetrii informacji, znane przede wszystkim z rynków finansowych i procedur transakcyjnych, które

w odniesieniu do zasobów przestrzeni może odgrywać niebagatelną rolę. Zjawisko to dotychczas nie było przedmiotem badań w zakresie gospodarki przestrzennej, a w pełni na takie zainteresowanie zasługuje. Wiąże się z ogólnie pojętymi procesami przetwarzania informacji i realizacją określonych strategii informacyjnych, których jednym z efektów jest świadoma polityka rozwoju przestrzennego i świadome uczestnictwo społeczeństwa w tworzeniu warunków rozwoju własnego otoczenia czy regionu. Niedostateczny zasób i przepływ informacji, manipulacja informacją, czy celowe jej zniekształcanie lub ograniczanie, umożliwiają tworzenie warunków realizacji określonych działań, które z racji swego charakteru prowadzą do wywoływania konfliktów społecznych i konfliktów przestrzennych – zarówno w zakresie infrastrukturalnym, jak i pomiędzy podmiotami realizującymi procesy rozwoju. Należy w tym miejscu podkreślić, że asymetria informacji nie może być utożsamiana z manipulowaniem informacją i oszustwem, ale te negatywne społecznie (a czasami gospodarczo) zjawiska mogą asymetrię wywoływać. Efekty asymetrii informacji mogą też mieć charakter nieekonomiczny, oddziałując na kształtowanie warunków i procesów funkcjonowania określonej przestrzeni (w tym warunków życia). Przykładem może być negatywny wpływ procesów inwestycyjnych na warunki funkcjonowania elementów przestrzeni przyrodniczej (np. korytarze ekologiczne, ekosystemy) czy walory estetyczne krajobrazu, które wcześniej nie zostały zidentyfikowane i objęte ochroną.

Celem niniejszej publikacji jest zwrócenie uwagi na problem asymetrii informacji nie tylko jako specyficznego zjawiska istotnego dla podejmowania decyzji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzeni, ale przede wszystkim jako potencjalnego przedmiotu badań w dziedzinie gospodarki przestrzennej, dotychczas niepodjęwanego.

Asymetria informacji – pochodzenie zjawiska, przedmiot badań i literatura

Zainteresowanie asymetrią informacji rozpoczęło się od opublikowanego w 1970 r. pierwszego artykułu Georga A. Akerlofa, w którym przedstawił swoje poglądy na to zjawisko w oparciu o obserwację rynku transakcji używanych pojazdów (Akerlof 1970). Dalsze badania nad analizą rynków w warunkach asymetrii informacji, prowadzone już przez zespół w składzie: Georg A. Akerlof, Michael Spence oraz Joseph E. Stiglitz doprowadziły do przyznania tym badaczom w 2001 r. Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii. Od tego czasu asymetria informacji znalazła szerokie zastosowanie w analizach wielu sfer rozwoju, przenosząc się także do innych dziedzin badawczych – w tym nauk społecznych. Nadal jednak podstawowe znaczenie ma dla zagadnień ekonomicznych, przede wszystkim analiz rynków finansowych i procesów transakcyjnych oraz nauk o informacji – choć dotyczy wielu różnych zagadnień i aktywności człowieka.

W podstawowej swojej postaci asymetria informacji jest zjawiskiem dotyczącym powiązań transakcyjnych, gdy jedna ze stron posiada większą wiedzę w za-

kresie przedmiotu transakcji niż druga, co powoduje zachwianie równowagi sił i pozycji – w skrajnych przypadkach prowadząc do monopolu informacyjnego i nieprawidłowości w funkcjonowaniu określonych rynków transakcji (Ledyard 2008). W ogólnym ujęciu asymetria polega na posiadaniu różnych (nierównych) zasobów informacji w odniesieniu do określonego przedmiotu zainteresowania i dotyczy niemal wszystkich transakcji gospodarczych, zachodzących w wielu dziedzinach życia. Nierównowaga ta stawia jedną ze stron transakcji w sytuacji uprzywilejowanej wobec innej, skazanej na poleganie na ograniczonych zasobach informacyjnych, przekazywanych z różnych źródeł lub przez pierwszą ze stron, albo na działanie w warunkach braku dostatecznej informacji do prawidłowego podejmowania decyzji (Acocella 2002).

Badania ekonomiczne nad asymetrią informacji rozwinęły się bardzo szeroko, odnosząc się do wielu dziedzin i rynków, a także relacji pomiędzy pracodawcami i pracownikami. Wiele uwagi poświęcono w literaturze przedmiotu na źródła i generowanie sytuacji asymetrii informacji w społeczeństwie. Sytuacja ta może mieć wiele przyczyn i być nieświadomie lub celowo tworzona na wiele sposobów – począwszy od dostępności niezależnych źródeł informacji, metod i skuteczności jej dystrybucji, postaw polityków, celowego działania mediów (w tym zależnych od sytuacji i wpływów politycznych), powiązania z kampaniami propagandowymi, procedurami ujawniania i utajniania dokumentów, ograniczaniem zakresu przekazywania informacji publicznej i gromadzeniem specjalnego zakresu nieujawnianych publicznie informacji, a kończąc na celowym fałszowaniu i prokurowaniu przekazywanych treści – np. dla potrzeb inwestycyjnych, propagandowych i walki politycznej. Wszystkie te działania i zakresy, w warunkach braku równej, uczciwej dystrybucji i dostępu do informacji oraz jej przejrzystości, są przyjmowane jako jednoznacznie i nieuchronnie negatywne (Lightfoot, Wiśniewski 2014).

Z procesami informacyjnymi związane jest nierozzerwalnie zarządzanie informacją, mające wpływ na generowanie potencjalnego stanu asymetrii informacji. Jest ono przyjmowane jako środek promowania i regulowania skutecznego dostępu do informacji, a także jej przetwarzania i wykorzystania. Procesy zarządzania informacją, w których ujawnia się zjawisko asymetrii informacji, mają też bogatą literaturę przedmiotu, od ujęć czysto ekonomicznych, przez psychologię poznawczą, po zagadnienia z zakresu politologii i relacji społecznych. Wskazuje ona na istnienie szerokiego wachlarza oddziaływań i zachowań, z jakimi możemy mieć do czynienia – zarówno w odniesieniu do samych procesów dystrybucji informacji, jak i zachowań podmiotów z nimi związanych (Lindsay, Norman 1991, Detlor 2009). Jednakże niewiele jest publikacji na temat asymetrii informacji w kontekście zagadnień środowiskowych lub przestrzennych. Uwagę zwraca ciekawa pozycja dotycząca problemów informacji o środowisku, które jednak zostały odniesione do kwestii rynków finansowych i wyników ekonomicznych zależnych od informacji o środowisku (Chymis i in. 2010). Inna publikacja, warta odnotowania, autorstwa Lorda (2009) dotyczy zagadnień reformowania planowania przestrzennego w Wielkiej Brytanii i porusza kwestie kosztów transakcyjnych zagospodarowania przestrzennego, wynikających z informacji będących przedmiotem wymiany handlowej – w sytuacji asymetrii informacji w planowa-

niu rozwoju przemysłu. Bardzo ciekawy materiał stanowi także publikacja Bertrand i in. (2015) odnosząca się do warunków rozwoju miast regionu alpejskiego, w której autorzy zwracają uwagę nie tyle na samo zjawisko asymetrii informacji, ile asymetrii efektu stosowania tej samej informacji – w postaci zróżnicowanych wytycznych rozwoju przestrzennego. Autorzy wskazują, że efekt asymetrii może wynikać zarówno z samej informacji wejściowej, jak i uwarunkowań niezależnych od niej, a mających wpływ na jej wykorzystanie. W polskiej literaturze przedmiotu, poza krótkim zasygnalizowaniem tych zagadnień w monografii poświęconej monitoringowi rozwoju regionalnego (Czochański 2013), dotychczas nie poświęcono uwagi zjawisku asymetrii, w kontekście szeroko rozumianej gospodarki przestrzennej.

Asymetria i przetwarzanie informacji

Początek XXI w. przyniósł światu kolejny przełom cywilizacyjny, burzący wcześniejszy – XX-wieczny – ład społeczny, gospodarczy i polityczny, na bazie zalewu informacji i prędkości jej dystrybucji. Informacja i procesy informacyjne zaczęły odgrywać w wielu dziedzinach życia i gospodarki wiodącą rolę, równoważną dawnemu znaczeniu surowców naturalnych. Coraz częściej pojawia się też stwierdzenie, że „informacja jest cenniejsza niż kapitał” (Bień 2007). Jeśli nawet jest ono nieco przesadzone, to z całą pewnością w gospodarce przestrzennej informacja znacząco wspomaga kapitał. W tej sytuacji zarządzanie informacją staje się kluczowym elementem rozwoju, a operowanie jej zasobami tworzy tzw. „cykl życia informacji”, który definiowany jest jako „zespół procedur, praktyk i narzędzi, służących do zarządzania informacją od momentu jej utworzenia, aż do chwili jej dezaktualizacji i zniszczenia” (Bień 2007). Procesy przetwarzania informacji polegają generalnie na jej pozyskiwaniu, opracowywaniu, zabezpieczaniu, oszacowaniu znaczenia, udostępnianiu, wykorzystaniu, archiwizowaniu, ochronie, odtwarzaniu i monitorowaniu – stając się jedną ze składowych tzw. adaptacyjnego cyklu podejmowania decyzji (Bień 2007, Boyd 2010, Czochański 2013). W prawidłowym cyklu zarządzania informacją może ona być weryfikowana i oceniana zarówno pod względem poprawności (autentyczności), jak i przydatności. W każdej sytuacji, gdy dostępne informacje stają się niepewne lub nieprzydatne, w procesie podejmowania decyzji (w tym także w zakresie rozwoju przestrzennego) pojawia się ryzyko błędu. Jednocześnie rzadko zdarza się, że w określonej dziedzinie czy sytuacji występuje autentyczny niedobór informacji – znacznie częściej przekaz informacji, w sposób zamierzony, jest niepełny. Tak otwiera się droga do powstawania asymetrii informacji, na bazie jej reglamentacji, sterowania przekazem, a nawet fałszowania – w celu uzyskania określonych korzyści. Stosowane są różne narzędzia: ekonomiczne, społeczne, formalnoprawne, techniczne czy informacyjne, a z samym zjawiskiem asymetrii współwystępuje, na zasadach wzmocnienia, wiele innych zjawisk znanych ze sfery zarządzania i rynków ekonomicznych, m.in.: dezinformacja, niedobór (brak) informacji, ukrywanie (blokiwanie, ograniczanie) informacji, odwracanie uwagi, sterowanie decyzjami, nega-

tywna selekcja, pokusa nadużycia, nieefektywna alokacja środków, nieefektywne decyzje przestrzenne, przyrzeczenie wykonania świadczenia itd. (Czarny 2006, Joule, Beauvois 2006, Czochoński 2013). Należy podkreślić, że asymetria nie jest synonimem lub przyczyną tych zjawisk, tylko ich skutkiem.

Oczywiście samo zjawisko asymetrii informacji nie musi mieć negatywnego znaczenia, powstaje bowiem w każdej sytuacji, gdy w wyniku przetwarzania informacji i jej dystrybucji różne podmioty uzyskują różne informacje. Ilość i jakość informacji zależna też jest od chęci jej pozyskiwania i wykorzystania. Taka sytuacja, z gospodarczego czy społecznego punktu widzenia, może być uznawana za obojętną. W warunkach zjawiska asymetrii dla podmiotów stanowiących strony postępowania powstają dwie podstawowe sytuacje:

- gdy występuje różna – uzupełniająca się lub przeciwna informacja o przedmiocie zainteresowania – bez powstawania w jej wyniku przewagi którejś ze stron;
- gdy występuje różna informacja, ale tworząca przewagę informacyjną jednej strony, prowadzącą do uzyskania efektu jej dominacji.

W relacjach pomiędzy podmiotami działającymi na zasadach konkurencji rynkowej sytuacji te mogą rozwijać się w różny sposób i z różnymi efektami (pozostaje to poza zakresem niniejszych rozważań). Gdy jednak sytuacje takie z ogólnospołecznego punktu widzenia są niekorzystne, generują społeczne koszty, tworzą niekorzystne dla gospodarki narodowej relacje, warunki rozwoju i zdarzenia lub negatywnie oddziałują na środowisko – muszą być uznawane za naganne, niebezpieczne i wymagające regulacji lub eliminowania. Również jako naganne należy traktować sytuacje asymetrii informacji pomiędzy podmiotami sektora publicznego, a zwłaszcza administracji publicznej. Zdaniem autora zjawisko to można dostrzec obecnie.

W niniejszym materiale autor chce przede wszystkim zwrócić uwagę na zjawisko asymetrii, mającej negatywny wpływ na decyzje w zakresie gospodarki przestrzennej, które po czasie okazują się błędne lub których podejmowanie obarczone jest ryzykiem albo brakiem konsensusu społecznego, prowadzącego do występowania konfliktów. Tymczasem polityka przestrzenna w wielu sytuacjach opiera się na zamierzonym generowaniu zjawiska asymetrii informacji w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów. Trafność decyzji podejmowanych w takich warunkach ma swe konsekwencje społeczne, środowiskowe i ekonomiczne – wpływając na charakter zjawisk gospodarczych, jakość przestrzeni i warunki życia.

Asymetria informacji w gospodarowaniu przestrzenią

Współczesne procesy planowania i zagospodarowania przestrzennego w warunkach gospodarki wolnorynkowej są regulatorem konkurencji o przestrzeń i jej zasoby, w której różne podmioty prezentują różne interesy i dążenia, próbują osiągnąć swój cel – w porozumieniu z innymi podmiotami lub ich kosztem, dążąc do uzyskania oczekiwanego efektu – często bez względu na poglądy i korzyści innych. Jednak w przypadku procedur planowania przestrzennego, realizowanego przez organy samorządu terytorialnego, swoista równowaga decyzyjna w plano-

waniu i zagospodarowaniu przestrzeni winna być wpisana w procesy decyzyjne, które muszą być oparte na optymalizacji alokacji środków finansowych (zwłaszcza publicznych) i zrównoważonym podejściu do rozwoju przestrzennego. Zjawisko asymetrii informacji w gospodarowaniu przestrzenią, gdy intencje organów decyzyjnych nie są do końca zrozumiałe lub podyktowane czynnikami niemyrtoycznymi, może przybierać formy szczególne – ukrywania lub ograniczania informacji, wprowadzania dezinformacji czy też sterowania sytuacjami decyzyjnymi w celu uzyskania określonych efektów własnej polityki (jako przykład takiej sytuacji autor traktuje prowadzone w ostatnich dwóch latach działania ministra środowiska w odniesieniu do obszaru Puszczy Białowieskiej lub Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w odniesieniu do realizacji przekopu Mierzei Wiślanej). W takich sytuacjach pojawiają się zjawiska (opisywane w teorii ekonomii) – tzw. „negatywnej selekcji” i „pokusy nadużycia” (Czarny 2006). Ich efekty, opierając się na nieracjonalnych (ekonomicznie, społecznie lub środowiskowo) przesłankach, trudne są do przewidzenia.

W zjawisku „negatywnej selekcji”, w oparciu o dobór określonych (nie zawsze sprawdzonych lub prawdziwych) informacji, uzyskanie potencjalnie gorszego efektu działania jest bardziej prawdopodobne niż uzyskanie lepszego efektu, bowiem gorsze działania, z natury rzeczy, są łatwiejsze (często także tańsze) do przeprowadzenia. Zjawisko to jest już znane z obszaru Polski, gdzie w warunkach określonych przepisów prawa i ram finansowych łatwiej jest – dla potrzeb realizacji inwestycji – dokonać wyboru gorszej oferty niż oferty lepszej (zwłaszcza, gdy dokonuje jej podmiot administracyjny na podstawie najniższego kosztu transakcyjnego). Wówczas określone (posiadane lub potrzebne) zasoby informacyjne schodzą na plan dalszy i nie są podstawową przesłanką dla podejmowania racjonalnej decyzji. Z kolei „pokusa nadużycia” jest sytuacją występującą w sytuacji braku wystarczającej odpowiedzialności (szczególnie ze strony instytucji administracyjnych), kontroli i ponoszenia konsekwencji swoich działań. Wówczas organ jest skłonny podejmować decyzje korzystne tylko dla realizacji własnych celów, ze szkodą dla realizacji samego przedmiotu działania lub innych podmiotów. W warunkach zarządzania rozwojem w oparciu o środki publiczne dość łatwo jest wskazać przykłady działań (np. uwarunkowanych politycznie, ekonomicznie lub rzeczywistym brakiem informacji), gdy lokalizacja inwestycji lub alokacja środków finansowych nie jest podjęta w sposób optymalny, dla dobra społeczności danego obszaru lub jego gospodarki albo kreowania walorów przestrzeni. Można stwierdzić, że praktycznie każda nieefektywna alokacja środków lub podjęcie nieefektywnych decyzji inwestycyjnych jest w znacznym stopniu wynikiem zaistnienia zjawiska asymetrii informacji. Przykłady jego stosowania można odnaleźć np. w niektórych decyzjach lokalizacyjnych dotyczących siłowni wiatrowych, przekopu Mierzei Wiślanej, czy inwestycjach drogowych (na czele z minionym sporem o obwodnicę Augustowa, która miała przechodzić przez chronioną Dolinę Rospudy). W wielu takich sytuacjach należy dopatrywać się głębszych aspektów moralnych i kwestii odpowiedzialności społecznej.

Tak jak w ekonomii asymetria informacji traktowana jest jako jedna z przyczyn zawodności rynku i nieefektywnej alokacji zasobów, tak – przez analogię

– w gospodarce przestrzennej należy przyjmować, że może mieć ona decydujące znaczenie dla podejmowania błędnych decyzji lokalizacyjnych oraz dla braku efektywności (ekonomicznej i technicznej) podejmowanych decyzji. W procesach planowania przestrzennego praktycznie każda decyzja strategiczna czy lokalizacyjna, podejmowana w sytuacji asymetrii informacji, powinna być traktowana jako potencjalnie nietrafna i nieuzasadniona. Istotne więc staje się rozpoznanie warunków powstawania sytuacji asymetrii informacji w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz metod zapobiegania temu zjawisku – jako rozwiązywania potencjalnie groźnych sytuacji dla prawidłowości prowadzenia i równoważenia procesów rozwojowych.

Każda decyzja przestrzenna, każdy proces formułowania warunków i kierunków rozwoju, opiera się na określonych przesłankach i informacjach. Posiadanie informacji stanowi fundamentalne uwarunkowanie dla podejmowania prawidłowych decyzji przestrzennych. Zagwarantowanie pełnych i równoważnych informacji stronom i podmiotom uczestniczącym w procesach planowania i rozwoju jest gwarantem jego równowagi.

Działania w warunkach asymetrii informacji

Zjawisko asymetrii informacji towarzyszy wielu działaniom, decyzjom i inwestycjom. Ze względu na ograniczony zakres artykułu, poniżej nie przedstawiono szerokiego opisu przebiegu i komentarza zdarzeń, które miały i mają miejsce, a które zdaniem autora stanowią przykłady sytuacji rozwijających się właśnie w warunkach zjawiska asymetrii informacji. W treści tego materiału wskazano jedynie trzy przykłady, publicznie dyskutowanych i znanych sytuacji spornych, powiązanych z poruszonym tu zagadnieniem – wybierając zdarzenia o rozgłosie ogólnokrajowym. Należy jednak podkreślić, że tego typu sytuacje występują na każdym poziomie planowania przestrzennego i realizacji działań inwestycyjnych – krajowym, regionalnym i lokalnym.

Spór o Dolinę Rospudy (w 2007 r.)

Historia budowy obwodnicy Augustowa, w przebiegu drogi krajowej nr 8 oraz drogi ekspresowej nr S61, fragmentarycznie prowadzącej przez objęty ochroną, w postaci obszaru Natura 2000, odcinek Doliny Rospudy, może być traktowana jako ilustracja wszystkich opisywanych wyżej zjawisk towarzyszących asymetrii informacji. Zlekceważenie określonych informacji z zakresu wymogów ochrony przyrody i danie im zbyt niskich priorytetów, a nawet świadome lekceważenie przez czynniki rządowe (w tym ministra środowiska) istotnych przesłanek lokalizacyjnych, zaważyło na podjęciu błędnych decyzji – zarówno z przestrzenno-środowiskowego, jak i prawnego punktu widzenia. W efekcie po długotrwałych i niezwykle emocjonalnych sporach społecznych (w tym m.in. z organizacjami proekologicznymi i mieszkańcami Augustowa, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, GDDKiA, Państwową Radą Ochrony Przyrody) oraz po włączeniu w spór

organów Komisji Europejskiej i skierowaniu przeciwko Polsce pozwu do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, strona rządowa, wraz z generalnym wykonawcą budowy, odstąpiła od prowadzonych już prac budowlanych, wykonując nowy projekt przebiegu trasy i lokalizując ją w znacznie mniej konfliktowym obszarze. Jednak silne spory społeczne i poniesione niebagatelne koszty rozpoczętych już inwestycji wskazują wyraźnie na błędne procedury prowadzące do uruchomienia inwestycji i znaczące lekceważenie wykazane przez organy państwowe, które nawet posuwały się do kampanii dezinformacyjnej, podawania nieprawdziwych informacji, jednocześnie lekceważąc argumenty adwersarzy. Poniesione koszty wykupu gruntów, prac projektowych i realizacji części zamierzeń technicznych na porzuconym odcinku trasy nigdy nie zostały oficjalnie oszacowane i przedstawione (Bohdan 2007, Chwiałkowski 2007, Sas-Bojarska 2009).

Spór o Puszcę Białowieską (w 2015–2017 r.)

Spór o działania realizowane na obszarze nadleśnictwa Białowieża wybuchł po wystąpieniu w 2015 roku nadleśnictwa z wnioskiem o zatwierdzenie aneksu do planu urządzenia lasu na lata 2016–2021, zakładającego dodatkową wycinkę w ciągu sześciu lat 318 tys. m³ drewna, z powierzchni 6922 ha, w tym na wyłączonych obecnie z działań gospodarczych obszarach starodrzewów pochodzenia naturalnego (obejmujących 200-letnie drzewa). W wyniku tych działań powierzchnia najcenniejszych starodrzewów zostałaby zmniejszona o 20%. Decyzję tę wspierał i bronił minister środowiska, argumentując jednocześnie, że dopuszczono się w lasach Puszczy Białowieskiej skandalicznych zaniedbań, prowadzących do milionowych strat gospodarczych. Spór ten szybko stał się sporem ideologicznym, a nie merytorycznym, w którym argumenty środowisk naukowych i ekologicznych były ukrywane przed opinią publiczną, zaś media przedstawiały przede wszystkim argumenty ministra środowiska (Cyglicki, Bohdan 2006, Gajewski 2016, Wesołowski i in. 2016). Z punktu widzenia osób postronnych, asymetria informacyjna ujawniła się tu z niezwykłą siłą, wykazując całkowitą sprzeczność informacji przekazywanych przez środowisko leśników, ministra środowiska oraz organizacje proekologiczne i środowiska naukowe (poza środowiskiem naukowym leśników). Stronami sporu stały się m.in. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, minister środowiska, nadleśnictwa obszaru Puszczy Białowieskiej, organizacje ekologiczne – w tym Greenpeace Polska, Greenmind, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot i WWF Polska oraz Państwowa Rada Ochrony Przyrody. Analogicznie do sytuacji, która miała miejsce w Dolinie Rospudy, jednak tylko czasowo, działania na obszarze Puszczy Białowieskiej zostały wstrzymane w czerwcu 2016 r., po komunikacie Komisji Europejskiej o wszczęciu postępowania przeciwko polskiemu rządowi w związku z podjęciem przez ministra środowiska decyzji, która umożliwia zwiększenia wycinki w Puszczy Białowieskiej. Jednocześnie jednoznaczne stanowisko komisji wykazało, że w prowadzonym sporze minister środowiska w sposób celowy wprowadzał dezinformację opinii publicznej na temat potrzeb i sposobów ochrony drzewostanów puszczańskich, dopuszczając się naruszenia prawa UE. Obecnie (2017 r.) wycinka drzewostanów nadal jest prowadzona.

Spór o przekop Mierzei Wiślanej (od 2013 r.)

Niemal od początku działań związanych z procedowaniem projektu drogi wodnej przez Zalew Wiślany i przekopu Mierzei Wiślanej mamy do czynienia z występującą znaczącą sprzecznością stanowisk ekspertów i instytucji uczestniczących w procesie planowania i w towarzyszących mu dyskusjach. Brakuje rzetelnych, powszechnie akceptowalnych argumentów, a działania kierowane przez Urząd Morski budzą znaczące wątpliwości co do ich rzetelności – tworząc atmosferę jednego z najbardziej kontrowersyjnych projektów infrastrukturalnych, którego głównym beneficjentem ma być port w Elblągu. Wątpliwości, zarówno organów samorządowych województwa pomorskiego, jak i organizacji ekologicznych, budzą wyniki przedstawianych w kolejnych latach badań wpływu inwestycji na środowisko, zasadności ekonomicznej przedsięwzięcia oraz przede wszystkim zmieniające się argumenty na rzecz jego realizacji. Sytuacja stała się szczególnie niejednoznaczna, a zjawisko asymetrii informacji wystąpiło ze szczególnym nasileniem po wycofaniu przez Urząd Morski z obiegu publicznego sporządzonych na jego zlecenie (przez wyspecjalizowaną firmę ekspercką) dokumentów, oceniających zasadność ekonomiczną przedsięwzięcia i jego oddziaływanie na środowisko, które miały jednoznacznie krytyczny wydźwięk. Dokumenty te zostały zastąpione przez inne, samodzielnie sporządzone w Urzędzie Morskim, o jednoznacznie pozytywnych wskazaniach dla projektowanej inwestycji. Przez cały czas trwania dyskusji o zasadności inwestycji kierujący jej przygotowaniem Urząd Morski nie przedstawia opinii publicznej argumentów potwierdzających prezentowane stanowiska. Dyskusja na temat zasadności inwestycji coraz bardziej przybiera charakter sporu o podłożu politycznym, a rozwój sytuacji zdaje się wskazywać na celowo wprowadzaną blokadę informacyjną ze strony organów rządowych. Stronami sporu są obecnie samorządy lokalne i regionalne województw pomorskiego i warmińsko-mazurskiego, rząd RP wraz z Urzędem Morskim w Gdyni (pilotującym tę inwestycję), mieszkańcy, środowiska naukowe i firmy eksperckie, organizacje proekologiczne, a nawet partie polityczne wpisujące realizację inwestycji do swoich programów i zajmujące stanowiska w tej sprawie.

W działaniach podjętych przez organy rządowe – na poziomie ministerstw oraz Urzędu Morskiego, wraz z przeciąganiem się procesów decyzyjnych, niejednoznacznością sytuacji i przygotowywaniem kolejnych dokumentów – samorząd województwa pomorskiego, na którego terenie realizowana ma być inwestycja, stał się ofiarą zjawiska tzw. „kaskady informacyjnej” (zjawiska znanego i opisanego w odniesieniu do rynku nieruchomości – Brzezicka 2014), stanowiącej koincydencję dwóch procesów – narastania zasobów informacyjnych wraz z liczbą przekazów dotyczących danego zagadnienia – ale będących powielaniem i poszerzaniem informacji wcześniejszych (niejednoznacznych) oraz jednoczesnego wzrostu zjawiska tzw. „ramy niepewności informacyjnej” – czyli zmniejszania się precyzji informacji dostępnej decydentom. Pomieszenie oficjalnych stanowisk politycznych z rzetelną informacją ekspercką oraz sprzeczność informacji i trudność oceny rzeczywistych zasobów informacyjnych doprowadziły do podjęcia przez samorząd województwa prób samodzielnego wyjaśnienia sytuacji w kontekście

racjonalności oraz ekonomicznej i środowiskowej zasadności przedsięwzięcia – w oparciu o zlecone dodatkowo opracowania eksperckie. W przeciwieństwie do dokumentów prezentowanych przez stronę rządową wykazały one szereg wątpliwości co do zasadności inwestycji – w tym ekonomicznej i gospodarczej. W sytuacji takiej samorząd województwa nie ma żadnych przekonujących przesłanek do zajęcia określonego stanowiska wobec przygotowywanej inwestycji (niejasna jest nawet jej lokalizacja).

W problem asymetrii informacji wpisuje się także stosunek władz do zagadnień szczegółowych w zakresie środowiska przyrodniczego – co jest szczególnie istotne wobec istniejących tu obszarów chronionych – Natura 2000 i parku krajobrazowego. Oto w dyskusji nad zasadnością wykonania przekopu mierzei minister gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej (na spotkaniu w Elblągu w dn. 17.10.2016 r.) stwierdził, że „argumenty podnoszone przeciw tej inwestycji, a dotyczące jej negatywnego wpływu na środowisko, w zasadzie w obecnej sytuacji geopolitycznej mogłyby być pominięte”. Tymczasem od lat nie brakuje rzetelnych, naukowych opinii na temat potencjalnych oddziaływań na środowisko projektowanej inwestycji (Dubrawski, Zachowicz 1997, Sas-Bojarska 2009, Dobrzycka-Kraheil, Kozakiewicz 2011) oraz wyników badań i instytucji mogących takie badania wykonać – jak chociażby Instytut Morski. Ich pomijanie lub kwestionowanie wpisuje się w sterowanie procesem dystrybucji informacji, nadając mu negatywny charakter i wzmacniając zjawiska asymetrii informacji.

Asymetria informacji jako potencjalny przedmiot badań gospodarki przestrzennej

Od wielu lat kryzys planowania przestrzennego i niedoskonałość jego systemu oraz liberalne podejście do zagospodarowania przestrzennego wpływają na dewaloryzację i degradację polskiej przestrzeni i krajobrazu. Wielokrotnie czynione diagnozy tegoż systemu nie doprowadziły do jego zmiany. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne znajduje się w Polsce w swoistej nierównowadze, której jedną z przyczyn jest dystrybucja informacji, uniemożliwiająca rzetelne wykonanie ocen zachodzących zjawisk. Wynika ona z często występującej asymetrii informacji i celowego kreowania takich sytuacji.

Przedstawione w artykule treści, charakteryzujące zjawisko asymetrii informacji w kontekście gospodarki przestrzennej, miały na celu zwrócenie uwagi na charakter tego zjawiska, jego genezę, występowanie i potencjalne skutki. W zarządzaniu zasobami przestrzeni, zagospodarowaniu przestrzennym i kreowaniu warunków rozwoju stosowane są różnorodne rozwiązania, działania i techniki służące osiągnięciu oczekiwanych rezultatów, tworzące sytuację swoistej gry o przestrzeń i jej zasoby. W tej sytuacji dążenia do osiągania sukcesów (gospodarczych, społecznych, ekonomicznych) odnaleźć można wyraźnie zarysowujące się zjawisko asymetrii informacji – znane z innych dziedzin życia i działalności człowieka. Zachodzące w przestrzeni zmiany zagospodarowania oraz projek-

towane działania i inwestycje (często budzące kontrowersje, a nawet konflikty społeczne) pozwalają na znalezienie wielu ciekawych dowodów wykorzystania technik manipulacji, opartych na zjawisku asymetrii informacji – stosowanych stosunkowo często w kreowaniu polityki przestrzennej czy procesie inwestycyjnym. Polskie przykłady i działania nasuwają spostrzeżenia, że asymetria może być celowo stosowanym instrumentem dezinformacji, umożliwiającym realizację inwestycji, budzących w szczególności społeczne sprzeczności. Wątek zasobów informacyjnych, jako narzędzia sterowania polityką rozwoju, należy traktować jako potencjalny przedmiot badań. Jest to nie tylko interesujący, ale i istotny temat. W kontekście asymetrii informacji ciekawym przedmiotem badań może okazać się unikatowa (być może w skali całej Europy) polska polityka rozwoju lokalnego, oparta na wydawanych decyzjach administracyjnych o warunkach zabudowy, pomijających tradycyjne narzędzia planistyczne, takie jak opracowanie planu miejscowego, i lekceważących wizję polityki przestrzennej formułowaną wcześniej w dokumentach studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Można postawić tezę, że w zarządzaniu rozwojem lokalnym kreowanie sytuacji asymetrii informacji stało się specyficznym narzędziem zarządzania rozwojem. Z punktu widzenia zasobów informacji i ich asymetrii można przewrotnie stwierdzić, że taka polityka rozwoju jest specyficzną relacją pomiędzy informacją niezbędną do prawidłowego podejmowania decyzji inwestycyjnych i zagospodarowania przestrzeni (w normalnym procesie planowania przestrzennego) a informacją zbędną dla przeprowadzenia uproszczonego procesu administracyjnego wydania decyzji o warunkach zabudowy i fizycznego zajęcia przestrzeni pod jakikolwiek obiekt (nawet niezgodny z polityką przestrzenną wyrażoną w SUIKZPG)¹. Analiza takich sytuacji, zwracająca uwagę na rozbieżności pomiędzy wizją planistyczną a rzeczywistością kreowaną za pomocą decyzji administracyjnych, może prowadzić do wielu ciekawych wniosków – nie tylko w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, ale także zarządzania, ekonomii, a nawet relacji społecznych. Jest to niewątpliwie interesująca, potencjalna przestrzeń badawcza.

Przeciwdziałanie asymetrii informacji

Rzetelna, przygotowana w odpowiednim czasie, adekwatna do potrzeb i dostępna informacja, ma w gospodarce przestrzennej istotne znaczenie dla podejmowanych decyzji oraz prowadzenia procesów inwestycyjnych (na każdym szczeblu zarządzania). Sytuacja taka wydaje się optymalna dla świadomego i odpowiedzialnego zarządzania zasobami przestrzeni i środowiska. Wiąże się ona z takimi potencjalnymi zjawiskami, jak: poprawne sterowanie procesami rozwoju (prawidłowe roz-

¹ SUIKZPG – dokument studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – obligatoryjnie wykonywany dla obszaru całej gminy i określający w sposób ogólny politykę przestrzenną i lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego muszą zachowywać zgodność z ustaleniami studium, ale ten sam obowiązek nie dotyczy już wydawanych decyzji administracyjnych o warunkach zabudowy.

poznanie stanu – prawidłowe planowanie – prawidłowe realizacje – a w efekcie powstanie ich pozytywnych lub negatywnych skutków), trafność decyzji, ekonomiczna zasadność, łatwość realizacji, legalność, szybkość itd. Zjawiska te mogą być kontrolowane pod warunkiem pełnej dostępności informacji i chęci jej rzetelnego wykorzystania. Jednocześnie dostęp do informacji i zarządzanie informacją wiąże się z rozwiązywaniem podstawowych dylematów decyzyjnych w obrębie teoretycznie trzech głównych kategorii rozwiązań: konieczności wyboru między dwiema równie atrakcyjnymi możliwościami; konieczności wyboru między dwiema niezadowolającymi możliwościami; konieczności wyboru między rozwiązaniami, dającymi pożądane i negatywne skutki (Griffin 2009). Typy te nie wykluczają drogi poszukiwania rozwiązań alternatywnych i pośrednich (godzących różne oczekiwania). Rozwiązanie takich problemów wymaga jednak rzetelnych diagnoz sytuacyjnych i dostępu do niezbędnych zasobów informacji. Szansa osiągnięcia takiego stanu, stanowiącego przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom towarzyszącym asymetrii informacji, leży przede wszystkim w budowie rozwiniętego systemu powszechnego dostępu do informacji i stosowaniu metod działania ograniczających samą asymetrię.

Istnieje szereg metod przeciwdziałania zjawisku asymetrii informacji i jego niekorzystnym konsekwencjom. Metody te mogą być wykorzystywane zamiennie, w zależności od przedmiotu zainteresowania i określonej sytuacji, różne też mogą być ich skutki. Jednak ważną wspólną cechą jest trwałość informacji i jej porównywalność w dłuższym okresie. Wśród metod w literaturze przedmiotu wymienia się m.in.: monitoring zjawisk z zakresu planowania i rozwoju przestrzennego, powszechność i dostępność informacji, jawność działania podmiotów decyzyjnych, możliwość prezentacji stanowisk i treści sieci społecznościowych, dostęp do przekazów portali informacyjno-edukacyjnych niezależnych organizacji, tworzenie systemów gwarancji skierowanych do podmiotów gospodarczych i decyzyjnych (w tym samorządów), usługi doradztwa, certyfikacja i standaryzacja itd. Wszystkie te działania ukierunkowane są na stworzenie komfortowej sytuacji do podejmowania decyzji, w warunkach pełnego dostępu do niezbędnej wiedzy na dany temat, a jednocześnie do umożliwienia pełnej społecznej kontroli nad celowością podejmowanych decyzji. Różnorodność podmiotów uczestniczących w procesach decyzyjnych musi tworzyć sytuację różnorodności i asymetrii informacji, jednakże pełne jej ujawnianie różnice te niweluje. W tym zakresie również pojawia się szerokie pole do podjęcia działalności badawczej i rozwoju koncepcji na gruncie potrzeb gospodarki przestrzennej. Jednocześnie nie należy zapominać, że przeciwdziałaniu brakowi informacji służą już obecnie systemy (zwłaszcza regionalne) monitoringu oraz systemy informacji przestrzennej, które mogą stanowić podstawowe narzędzie w procesach podejmowania decyzji strategicznych, operacyjnych i przestrzennych. Najbardziej fundamentalną kwestią jest zapewnienie powszechnego i równego dostępu do informacji – zwłaszcza na poziomie regionalnym i lokalnym – analogicznie do funkcjonującej i rozbudowywanej od wielu lat informacji statystycznej GUS. Szczególną rolę mogą w tej kwestii odgrywać organy administracji, będące w wielu dziedzinach twórcami, dysponentami, dystrybutorami i użytkownikami informacji. W obecnych warunkach jest to trudne zadanie.

Zakończenie

Wszechobecne skutki asymetrii informacji na rynkach zostały już wielokrotnie i szeroko udokumentowane w wielu dziedzinach życia i wielu kontekstach. Należy oczekiwać, że podobnie jest w odniesieniu do zagadnień planowania i zagospodarowania przestrzennego, opierających się nie tylko na wypracowanych mechanizmach metodologicznych i prawnych, ale w dużym zakresie na określonych i szerokich zasobach informacji. W warunkach rynkowych informacja jest obecnie traktowana jako zasób rozwojowy, podlegający prawom rynku i wymianie handlowej. Takie samo znaczenie ma informacja dla administracji i realizowanych w niej procesów zarządzania przestrzenią. Jednak w polskiej administracji, na każdym szczeblu jej organizacji, dotychczas jeszcze nie przypisuje się informacji należnego jej znaczenia. Wpływa to nie tylko na lekceważenie i pomijanie znaczenia informacji, ale też na brak ścisłej kontroli nad efektami podejmowanych decyzji, w oparciu o niewystarczającą, nieocenioną prawidłowo i nieuwzględnianą należycie informację – co skutkuje, i będzie skutkowało, efektami ekonomiczno-gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi. W procesach planowania przestrzennego informacja o przestrzeni, jej zasobach i uwarunkowaniach rozwoju ma fundamentalne znaczenie dla prawidłowości całego procesu decyzyjnego – prowadzącego do zagospodarowania przestrzennego, zgodnego z potrzebami społecznym i gospodarczymi przy uwzględnieniu potrzeb środowiskowych. Asymetria informacji w takiej sytuacji może stanowić podstawowy czynnik braku poprawności procesu decyzyjnego. W przypadku asymetrii informacji dodatkowe niebezpieczeństwo przy podejmowaniu decyzji lokalizacyjnych i inwestycyjnych ma też fakt – podkreślany w literaturze światowej² – że w określonych okolicznościach taka sytuacja prowadzi do podejmowania nieracjonalnych decyzji o skutkach niemożliwych do przewidzenia, przez podmioty posiadające określone informacje i wykorzystujące je jako swoją uprzywilejowaną pozycję w stosunku do innych podmiotów nie dysponujących takimi informacjami, często niemożliwymi do weryfikacji. Biorąc pod uwagę podniesione powyżej wątki, należy wskazać, że zjawisko asymetrii informacji ma znaczenie dla procesów gospodarowania przestrzenią i warto je wprowadzić do zakresu zainteresowań badawczych gospodarki przestrzennej, podobnie jak uczyniono to w innych dziedzinach nauki (niezależnie od artykułowanych czasami wątpliwości, w sferze językowej i formalnej, dotyczących adaptacji nowych pojęć, pojawiających się w literaturze).

Literatura

- Acocella N. 2002. Zasady polityki gospodarczej. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, s. 594.
- Akerlof G.A. 1970. The Market for 'Lemons': Quality Uncertainty and the Market Mechanism. *Quarterly Journal of Economics*, 84(3): 488–500.
- Bertrand N., Cremer-Schulte D., Perrin M. 2015. Strategic Spatial Planning and Territorial Asymmetries. Grenoble and Greater Geneva: Two Alpine City Regions Put to the Challenge of Coherence, [W:] M. Perlik (red.), *Les territoires de montagne, fournisseurs mondiaux de ressources*. Moun-

² <http://www.investopedia.com/terms/a/asymmetricinformation.asp>

- tains as Global Suppliers, *Journal of Alpine Research/Revue de géographie alpinie* 103-3: 1–16 (<http://rga.revues.org/3104> ISSN:1760-7426).
- Bień F. 2007. Zarządzanie cyklem życia informacji, *Boston IT Security Review*, 3(4) (www.boston-review.com).
- Bohdan A. 2007. Dolina Rospudy – kłamstwa i manipulacje. *Dziki Życie*, 3/153.
- Boyd J.R. 2010. The essence of Winning and Losing (http://pogoarchives.org/m/dni/john_boyd_compendium/essence_of_winning_lo_sing.pdf).
- Brzezicka J. 2014. Zjawisko kaskady informacyjnej na rynku nieruchomości. *Ekonomia* 39: 7–27.
- Chwiłkowski R. 2007. Obwodnicz Augustowa – czy można zrobić to dobrze? *Dziki Życie*, 3/153.
- Chymis A., Nikolaou I.E., Evangelinos K. 2010. Environmental Information, Asymmetric Information and Financial Markets: A Game-Theoretic Approach, *Centre of Planning and Economic Research* 113: 1–40 (http://www.kepe.gr/pdf/D.P/dp_113.pdf).
- Cyglicki R., Bohdan A. 2016. Cała puszcza parkiem narodowym. Raport z monitoringu ochrony Puszczy Białowieskiej. Fundacja Greenpeace Polska i Fundacja Dzika Polska, Warszawa.
- Czochoński J. 2013. Monitoring rozwoju regionalnego. Aspekty metodologiczne i implementacyjne, *PAN KPZK, Studia*, 149: 1–363.
- Czarny E. 2006. *Mikroekonomia*, PWE, Warszawa, s. 412.
- Detlor B. 2009. *Information Management*. Encyclopedia of Library and Information Sciences, Taylor & Francis. DOI: 10.1081/E-ELIS3-120043257.
- Dobrzycka-Krahel i in., Przekop przez Mierzeję Wiślaną czy ingerencja w bioróżnorodność Zalewu Wiślanego? *Journal of Ecology and Health*, 5: 211–218.
- Dubrawski R., Zachowicz J. 1997. Kanał żeglugowy na Mierzei Wiślanej – pozytyw i negatywy dla środowiska Zalewu, *Inżynieria Morska i Geotechnika*, 5: 301–306.
- Dziekański P. 2012. Informacja jako dobro ekonomiczne będące źródłem przewagi konkurencyjnej. *Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy*, 24: 387–403.
- Gajewski Ł. 2016. Spór o Puszcze Białowieską, 11 marca 2016 (<http://www.eastbook.eu/2016/03/11/spor-o-puszcze-bialowieska/>).
- Griffin R.W. 2009. *Podstawy zarządzania organizacjami*. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, s. 822.
- Joule R.-V., Beauvois J.-L. 2006. Gra w manipulacje. Wywieranie wpływu dla uczciwych. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, s. 222.
- Ledyard J.O. 2008. “Market failure”. *The New Palgrave Dictionary of Economics*. Second Ed. Palgrave Macmillan. The New Palgrave Dictionary of Economics Online. (http://www.dictionary-ofeconomics.com/article?id=pde2008_M000056. doi:10.1057/9780230226203.1029; dostęp: 1.01.2017).
- Lightfoot G., Wiśniewski T.P. 2014. *Information Asymmetry and Power in a Surveillance Society*. University of Leicester (<https://ssrn.com/abstract=2383166> lub <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2383166>).
- Lindsay P.H., Norman D.A. 1991. *Procesy przetwarzania informacji u człowieka*. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, ss. 696.
- Lord A. 2009. The Community Infrastructure Levy: An Information Economics Approach to Understanding Infrastructure Provision under England’s Reformed Spatial Planning System. *Planning Theory & Practice*, 10, 3: 333–349.
- Sas-Bojarska A. 2009. Rospuda – studium ochrony i kształtowania krajobrazu. *Wyd. Architektury PG*. Mnc.
- Sas-Bojarska A. 2009. Dylematy planisty przestrzennego – czy przekopać Mierzeję Wiślaną. *Problemy Ocen Środowiskowych*, 1(44): 35–41.
- Szántó Z., Tóth I.J. 2015. Information asymmetry in politics and the idealtypes of corruption. *Ekonomске Идеје i Praksa*, 18: 7.
- Wesołowski T. i in. 2016. Spór o przyszłość Puszczy Białowieskiej: mity i fakty. *Głos w dyskusji* (www.forestbiology.org (2016), Article, 1: 1–12).

The asymmetry of information and its role in spatial management

Abstract: The paper is dedicated to information asymmetry in spatial planning as a determinant of policy planning and location decisions. This so far unexplored topic in spatial management praxis

is known from many other human activity areas, and has been already thoroughly identified and described in finance and economics (Szántó, Tóth 2012). Information asymmetry deals with varied, incompatible (incomplete and even contradictory) information scopes between the parties (entities) that remain in a definite, often business, relation. Such relationships may also apply to the managing of spatial resources, thus constituting a particular case of a 'game of space'. Handling the specific information, its distribution and disclosure of certain selected facts, is meant to achieve the expected investment and financial results. The asymmetry in the investment planning process may be deliberately used as an instrument of information and misinformation, enabling the implementation of socially controversial projects. It has been already showcased in the preparatory work and location decisions for many investment projects in Poland, as exemplified by wind turbine installations, the Vistula Spit trench, or new road infrastructure (e.g. the famous dispute over the public roadway tracing across the Rospuda Valley in 2007). The information asymmetry has a large potential for being a key spatial planning research subject, with interesting scientific and practical effects.

Key words: information asymmetry, space management, resource space management, information management, spatial conflicts